

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen. Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: de gekte rondom de loco.

Niet-ambtsdrager not amused over waarnemend ambtsdrager

Onlangs was in een interview te lezen dat een waarnemend commissaris van de Koning niet als commissaris van de Koning zou mogen ondertekenen. Maar dat naar het oordeel van degene wiens ambt werd waargenomen het bijvoeglijk naamwoord “waarnemend” vooraf aan het zelfstandig naamwoord “commissaris” moet gaan.

Dit heeft alles te maken met het verschil tussen het ambt enerzijds en de ambtsdrager anderzijds. In mijn vorige Nieuwsbrief heb ik het daar uitvoerig over gehad.

Aan deze discussie is verwant het vraagstuk van de locoburgemeester. Bestaat deze figuur of behoort hij tot de voortbrengselen van de gebroeders J. en W. Grimm?

De geboorte van een burgemeester

De burgemeester wordt benoemd bij Koninklijk Besluit. Dat is te lezen in artikel 61 Gemeentewet.

De burgemeester kan ook worden benoemd bij besluit van de commissaris van de koning. Dat is te lezen in artikel 78 Gemeentewet. Een dergelijke benoeming vindt plaats als de commissaris dat in het belang van de gemeente nodig oordeelt. Wanneer van een dergelijke situatie sprake is, vertelt artikel 78 Gemeentewet niet. Dat wordt dus aan de commissaris overgelaten.

In jargon heet dit een discretionaire bevoegdheid.

In beide gevallen gaat het om hetzelfde ambt: het ambt van burgemeester.

Hoofdregel en uitzondering

Artikel 78 is een uitzondering op artikel 77 Gemeentewet. Laatstgenoemd artikel wordt van stal gehaald als de burgemeester (lees: de Kroonbenoemd dan wel CdK-benoemd ambtsdrager) afwezig is. In dat geval is er geen ambtsdrager maar wel een ambt. Dat ambt wordt waargenomen door twee personen, zo lezen wij in artikel 77 lid 1 Gemeentewet. Het grootste deel van het ambt wordt waargenomen door een door het college aan te wijzen wethouder.

Het onderdeel “voorzitten van de raad” wordt waargenomen door een raadslid. Hetzij het langstzittende lid van de raad hetzij een ander raadslid dat door de raad met de waarneming van het voorzitterschap wordt belast.

Ook is in artikel 77 Gemeentewet te lezen dat het grootste deel van het ambt van burgemeester wordt waargenomen door een raadslid als alle wethouders pleite zijn.

Het is dus mogelijk dat de waarneming van het ambt van burgemeester in handen ligt van twee raadsleden. Het ene raadslid doet wat anders een wethouder zou hebben gedaan bij afwezigheid van de burgemeester, het andere raadslid zit de raad voor.

Maar ook kan dit in handen van één raadslid liggen. Het verschil wordt gemaakt door het wel of niet aanwezig zijn van een of twee raadsbesluiten. Met het ene raadsbesluit wordt een ander raadslid dat het langstzittende raadslid belast met waarneming van het voorzitterschap van de raad. Met het andere raadsbesluit wordt al dan niet weer een ander raadslid belast met de waarneming van de rest van het ambt van burgemeester.

Titulatuur van de waarneming – onjuist gebruik van enkelvoud

Zorgvuldige bestudering van beide hierboven genoemde wetsartikelen levert nergens het woord

“loco” op. Vreemd is dat wel. Het is immers vastgeroest, vanzelfsprekend en voor de hand liggend om te spreken van “de locoburgemeester”. In enkelvoud, dat ook nog.

Nog erger is, dat het vastgeroest, vanzelfsprekend en voor de hand liggend is om, rangordenend, te spreken van 1^e tot en met x^e locoburgemeester. Waarbij gemakshalve alle raadsleden buiten die rangorde worden gehouden. Volstrekt ten onrechte, aangezien elk raadslid op grond van artikel 77 lid 2 volwaardig meedraait in het waarnemen van het ambt van burgemeester bij afwezigheid van alle wethouders.

Uit het bovenstaande is af te leiden dat één afwezige ambtsdrager tot gevolg heeft dat er twee waarnemers van het ambt zijn: de door het college aangewezen wethouder en het langzittende raadslid dan wel ander raadslid dat door de raad met de waarneming is belast. Als het woord “locoburgemeester” wordt gebezigd, moet dit dus in meervoud: locoburgemeesters.

De Gemeentewet kent de locoburgemeester(s) niet. Dat betekent dat gebruik van deze term in strijd met de wet is. Dit zal dus terstond moeten worden gestopt.

Dat roept de vraag op: wat schrijf je dan wel op?

Correcte naamgeving en ondertekening

In het verlengde van de vorige Nieuwsbrief: de handelingen die de ambtsdrager verricht worden toegerekend aan het ambt. Daarbij maakt het niet uit of die ambtsdrager is benoemd dan wel waarnemend is.

Daarmee wordt meteen duidelijk dat de stellingname uit het interview aan het begin van deze Nieuwsbrief niet correct is. Het maakt niet uit wie de handeling verricht, mits het maar een bevoegd ambtsdrager is.

Ondertekening door (namens) het ambt van burgemeester vindt dus altijd plaats door de burgemeester (ambtsdrager). Vermelding van het woord “loco” of toevoeging van het bijvoeglijk naamwoord “waarnemend” miskent deze staatsrechtelijke werkelijkheid.

Als een uitgaande brief wordt ondertekend door degene die het ambt van burgemeester waarneemt én duidelijk moet zijn dat de handtekening wordt gezet in de sfeer van waarneming van het ambt, dan ziet een correcte ondertekening er als volgt uit:

Zwolle, 6 oktober 2024,

(handtekening)

Burgemeester (waarnemend ambtsdrager)